

עפ"ג 56305/02/20 - ווספי אבו אלקיעאן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

בפני כב' הנשיאה רויטל יפה-כ"ץ כב' השופט יואל
עדן כב' השופט יובל ליבדרו
עפ"ג 56305-02-20 18 אוגוסט 2020

המערער:

ווספי אבו אלקיעאן
ע"י ב"כ לימור רוט-חזן

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל
ע"י עו"ד תהילה גלנטה, פמ"ד פלילי
מהות הערעור: ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופט רון סולקין)
בת.פ. 19417-11-16 מיום 15.1.20

פסק דין

השופט יובל ליבדרו

1. לפנינו ערעור על גזר הדין של בית משפט השלום (כב' השופט ר' סולקין) בת"פ 19417-11-16 מיום 15.01.2020, במסגרתו הוטלו על המערער עונשים של 15 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצר, מאסר על תנאי וקנס בסך 10,000 ₪.

בהחלטה נפרדת, מיום 21.05.2020, החליט בית משפט גם על חילוט רכב ששימש את המערער בביצוע העבירה בה הורשע ואשר שווי הוא 30,000 ₪ (על-פי בדיקת המשיבה) לטובת אוצר המדינה.

הערעור התמקד בעונש המאסר שהוטל על המערער.

כתב האישום המתוקן

2. המערער הורשע לאחר ניהול הליך הוכחות בביצוע עבירה של החזקת נשק ותחמושת, עבירה לפי סעיף 144(א) רישא + סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מכתב האישום המתוקן ומהכרעת הדין עולה כי ביום 26.10.2016 החזיק הנאשם באקדח חצי אוטומטי מסוג "ברטה" 9 מ"מ, אשר נמצא מתחת לכיסא נהג הרכב אותו החזיק המערער, בצירוף מחסנית ובה כדורים.

גזר הדין

3. בגזר הדין בית המשפט סקר את הערכים המוגנים שנפגעו, את נסיבות ביצוע העבירה (החזקת נשק לצד

תחמושת מתאימה בתוך כלי רכב) ואת הענישה הנוהגת. בית המשפט הדגיש את העובדה שעבירות הנשק הפכו ל"מכת אזור" ואת הצורך בהרתעה כנגזר מכך.

בית המשפט קבע שמתחם העונש ההולם נע בין 15 עד 30 חודשי מאסר בפועל.

בית המשפט לא מצא לחרוג לקולה ממתחם העונש שקבע. בית המשפט קמא הבהיר כי בעניינו של המערער לא מתקיימות נסיבות המצדיקות סטייה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. בית משפט הוסיף כי המערער הגיש בקשה מאוחרת לקבלת תסקיר שירות מבחן אף שניתנה לו הזדמנות כפולה לשם כך, ובנסיבות העניין, כמו גם בשם לב להימשכות ההליכים, לא מצא להפנותו לשירות המבחן. בית משפט הוסיף כי עיין בחוות דעת פרטית שהוגשה בעניינו של המערער בנוגע לשילובו בהליכי שיקום, ואולם לא מצא בחוות דעת זו נתונים המצדיקים את סיום ההליך במסלול השיקומי.

בכל הקשור לשיקולים שבתוך המתחם, התחשב בית משפט קמא בעובדה שהמערער נעדר הרשעות קודמות, מנהל אורח חיים נורמטיבי, התנדב לשירות צבאי ובעל נסיבות אישיות-משפחתיות מורכבות. בית משפט הבהיר כי כלל השיקולים לקולה מצדיקים השתת עונש ברף הנמוך ביותר של מתחם העונש שקבע אך אין בהם, כאמור, כדי להצדיק חריגה לקולה ממתחם העונש שנקבע.

בית משפט הוסיף כי הוא לא מצא לזקוף לחובת המערער העובדה שהוא כפר באשמה ואף ניהל את ההליך באופן שהכביד על המערכת השיפוטית הרבה מעבר למקובל כלשונו. לצד זאת, ציין כי המערער לא זכאי לאותה הקלה לה זכאי מי שנוטל אחריות על מעשיו.

נוכח כל האמור, גזר בית משפט על המערער את העונשים שפורטו לעיל.

טיעוני הצדדים

4. ב"כ המערער טענה כי בית משפט השלום שגה משגזר על המערער עונש של מאסר לריצוי בפועל. ב"כ המערער טענה כי מתן משקל הולם לכלל הנתונים הרלוונטיים הצדיק השתת עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

ב"כ המערער הדגישה כי המערער נעדר עבר פלילי, ומכאן שנכון היה לקבל בעניינו תסקיר של שירות מבחן קודם להטלת עונש מאסר בעניינו, מה שלא נעשה, חרף העובדה שהמערער ביקש לעשות כן, הגם שבשלב מאוחר.

ב"כ המערער טענה כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן יכול להתחיל גם בתשעה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות. לחלופין טענה כי נכון היה במקרה זה לחרוג ממתחם העונש ההולם שנקבע מטעמי שיקום.

ב"כ המערער הדגישה את נתוניו האישיים של המערער - כבן 45, נשוי ואב לשבעה ילדים (שניים מהם בעלי צרכים מיוחדים); מי שהתגייס לצה"ל שירת שירות צבאי מלא, ואף בשירות מילואים, מי שאיפשר לבנו להשתלב בשירות לאומי; עובד לפרנסתו ומעסיק עובדים רבים; עוסק בהתנדבות ביישוב סכסוכים בכפר בו מתגורר ופעיל חברתית.

ב"כ המערער הוסיפה כי מחוות הדעת הפרטית שהוגשה בבית משפט קמא ניתן היה ללמוד שהמערער נעדר דפוסי עבריינות, הביע נזקקות טיפולית ומוכן להשתלב בהליך טיפולי.

ב"כ המערער טענה כי נכון היה לקבל את העמדה העונשית שהוצגה על-ידי המערער גם נוכח חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה (בשנת 2016), ואף נוכח העובדה שמאז קרות האירוע לא נפתחו כנגד המערער תיקים פליליים חדשים.

במהלך הדיון הראשון שהתקיים במסגרת הערעור חזרה ב"כ המערער על טיעוניה אלה והרחיבה לעניין הצורך בקבלת תסקיר של שירות מבחן.

הדיון בערעור נדחה לצורך קבלת תסקיר שירות מבחן, ולאחר שהתקבל תסקיר שירות מבחן עתרה ב"כ המערער לקבל תסקיר משלים מטעם שירות המבחן בטרם יוכרע הערעור. יצוין כי ביני לביני התקיים דיון נוסף בערעור, כאשר במהלכו עתרה ב"כ המערער, בין היתר, להחזיר את הדיון למותב ששמע את הדיון הראשון בערעור (בדיון הנדחה הסכימה ב"כ המערער לחלופי אחד מחברי המותב שישב בדיון הראשון).

בדיון האחרון שהתקיים בערעור חזרה ב"כ המערער על טיעוניה. ב"כ המערער הוסיפה כי מתסקיר שירות המבחן שהתקבל עלה שקיימים בעניינו של המערער סיכויי שיקום, ובשים לב לכלל הנסיבות ולהמלצת שירות המבחן, עתרה לדחות את ההכרעה בערעור במספר חודשים לצורך קבלת תסקיר משלים של שירות המבחן.

5. ב"כ המשיבה עתרה לדחות את הערעור. ב"כ המשיבה טענה כי העונש אותו גזר בית המשפט הוא הולם, מתיישב עם מדיניות הענישה הנוהגת ועם הצורך בהרתעה בגזרה זו של עבירות.

ב"כ המשיבה הדגישה כי אין מקום במקרה זה לחריגה ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום נוכח העובדה שהנאשם לא לקח אחריות על מעשיו, ניהל הליך הוכחות, מסר מספר גרסאות סותרות (בבית המשפט ובפני שירות המבחן) לעניין נסיבות ביצוע העבירה ואף לא השכיל לעבור הליך טיפולי משך השנים. ב"כ המשיבה טענה כי דווקא נתוניו האישיים המרשימים של המערער ומעמדו בקהילה מצדיקים התייחסות מחמירה בענישה בשל הדוגמא השלילית שהוא נתן לחברי קהילתו.

דיון והכרעה

6. לאחר עיון בכתב האישום המתוקן, בנימוקי הערעור, בתשובת המשיבה, בתסקיר שירות המבחן ובחוות הדעת הפרטית שהוגשה כמו גם בגזר הדין של בית המשפט מצאנו כי יש לקבל באופן חלקי את הערעור ולהפחית במעט מתקופת המאסר שהוטלה על המערער, וזאת מהנימוקים שיפורטו להלן.

7. נדמה כי אין עוד חולק אודות הצורך בענישה מכבידה ומרתיעה בעניינים של מי אשר מבצעים עבירות נשק, לרבות מי אשר מבצע עבירה של החזקת נשק. בעניין זה ראו למשל ע"פ 5604/11 נאסר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 5.10.2011), פסקה 9:

"לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה היתרה הנודעת לעבירות נשק בכלל, ולעבירת החזקת נשק בפרט, המקימה סיכון ממשי וחמור לציבור ויוצרת פוטנציאל להסלמה עבריינית, ולפיכך מחייבת ליתן ביטוי עונשי הולם ומרתיע באמצעות הרחקת מבצע העבירה מן החברה לתקופה מסוימת".

וכן בע"פ 4460/11 מדינת ישראל נ' אחמד פאיד (פורסם בנבו, 28.11.2011), פסקה 9:

"אכן נראה לנו כי הגיעה השעה להחמיר בעבירות של החזקת נשק ושימוש בו. נשק המוחזק שלא כדין עלול למצוא דרכו לידיים עוינות ועלול גם לשמש למטרות פליליות".

למרבה הצער, נדמה כי דברים אלו שנכתבו לפני קרוב לעשור, כוחם יפה לא פחות בימים אלה.

8. עיקרון ההלימה והצורך בהרתעה בגזרה זו של עבירות מצדיקים השתת עונש הולם של הרחקת המערער מהחברה לתקופה מסוימת. נסיבות העניין, כמו גם העובדות שהמערער לא לקח אחריות על מעשיו ולא השתלב בהליך טיפולי במשך כל השנים לא מצדיקות סיום ההליך במסלול השיקומי.

נוכח האמור, לא מצאנו טעם לקבל את בקשת ב"כ המערער לדחות את הדיון פעם נוספת לצורך קבלת תסקיר משלים לעניין שילובו של המערער בהליך שיקומי במסגרת הקהילה.

לא למותר לציין, כי אין בעובדה שבמהלך הדיון בערעור הופנה המערער לקבלת תסקיר שירות המבחן כדי למנוע מבית המשפט להחליט בהמשך על סיום בירור עניינו של המערער מול שירות המבחן בטרם זה גיבש את עמדתו באופן סופי.

יש להדגיש כי התסקיר במהלך שמיעת הערעור הוזמן משירות המבחן מלכתחילה בעיקר נוכח העובדה שתסקיר שכזה לא הוגש לפני בית משפט השלום בטרם זה גזר את דינו של המערער לעונש של מאסר לראשונה בחייו.

עתה, משעניינו של המערער נבחן בשירות המבחן ותסקיר מפורט הוגש בעניינו, והתסקיר הונח לפנינו, נחה דעתנו כי אין טעם בהמשך הליכי בירור מול שירות המבחן מקום בו יש צורך בענישה הכוללת הרחקה מהחברה.

לעניין שיקול הדעת של בית המשפט שלא להיעתר לבקשת דחייה של שירות המבחן לצורך מיצוי הליך שיקומי, בין היתר נוכח מערך השיקולים השונה של בית המשפט לעומת אלו של שירות המבחן, לרבות בהקשר של עיקרון סופיות הדיון ושיקולי ההרתעה הנגזרים מכך שהעונש ירוצה זמן רב לאחר ההרשעה, ראו בין היתר ע"פ 1170/15 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.1.2016), פסקה 18; ע"פ 3183/16 שלמה עפרי נ'

מדינת ישראל (פורסם בנבו, 8.3.2017).

מעבר לכל האמור, יש להזכיר כי לצד הפנית עניינו של המערער לשירות המבחן במהלך הדיון בערעור ניתנה הבהרה שהדבר נעשה "מבלי להביע עמדה לגבי התוצאה הסופית הראויה בתיק זה...".

9. אף הטענה לעניין חלוקת הזמן מאז בוצעה העבירה לא מצדיקה את קבלת טענות המערער, זאת נוכח העובדה שההליך שהתנהל לפני הערכאה הדיונית התעכב לא מעט בשל התנהלות ההגנה.

10. חרף כל האמור, הגענו למסקנה כי בשים לב לנסיבותיו האישיות-משפחתיות של המערער, תרומתו למדינה (התנדבות לשירות קרבי בסדיר ובמילואים) ולקהילה בה הוא חי, העדר עבר פלילי והעובדה שלאחר גזר הדין החליט בית המשפט אף לחלט את רכבו של המערער ששוויו הוא כאמור עשרות אלפי שקלים, ניתן לבוא לקראת המערער, בבחינת "לפנים משורת הדין" ולקצר במעט את תקופת המאסר שהוטלה עליו.

11. לאור כל האמור לעיל, אנו מקבלים את הערעור במובן זה שמתקופת המאסר שנקבעה למערער יופחתו שלושה חודשים, ומכאן שתקופת המאסר שעל המערער לרצות תעמוד על 12 חודשים בניכוי ימי מעצרו. יתר רכיבי הענישה בגזר הדין (לרבות החילוט) יעמדו על כנם.

ניתן היום, כח' כ"ט אב תש"פ, 18 אוגוסט 2020, במעמד הצדדים.

יובל ליבדרו, שופט

יואל עדן, שופט

רויטל יפה-כ"ץ, נשיאה
אב"ד